

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Narocnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 18. februarja 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 21.

Položaj v mlinarski obrtnosti.

V naši državi je število mlinov zelo veliko. Mogočna je tudi storilna zmoglost teh mlinov. Poleg jako velikih trgovskih mlinov po Banatu, ki so prešli k nam v nove prilike po prevratu, je dovolj mlinov po Hrvatskem, v Srbiji, Sloveniji. Število mlinov je v mnogih krajih med svetovno vojno naraslo, osobito po Hrvatskem na motorski pogon. Poleg največjih mlinov obstoji množica srednjih mlinov in pa pisani broj malih mlinov, ki meljejo za plačilo v denarju ali robi. Zadnje vrste mlinov imajo v svojem kraju različne oznake, tako se na Kranjskem zovejo v ljubljanski oblasti štularji, ker se v štulah prenaša žito in moka v mlin.

Ta naša industrija je osobito, v kolikor gre za male in srednje mlino, povsem nacionalna. Veliki mlini v Banatu, ki so akcijska društva, so po največ tuja podjetja, in sicer madžarska. Po kolosalnem polomu takozvanega »Viktoria«-koncerna na Madžarskem, ki ima kot veliko mlinarsko podjetje svoje interese tudi v naši državi, so trdo prizadeti tudi štirje mlini v Vojvodini.

Kapaciteta vseh mlinov v Jugoslaviji sega daleč nad vsakoletno potrebo moka v državi sami. Izvoz v tujino je pa nezadosten, ker se v inozemstvu daje prednost nakupu žita pri nas, tako da ima posla lažna mlinarska obrtnost. K nam prihaja tudi dokaj laške moka. Neugodno so na mlino v obče po prevratu vplivale razne carinske mere in naredbe naše vlade, ki je nalagala izvozne carine po nepravem razlikovanju med moko in žitom. Gospodarski položaj vseh naših mlinov ni ugoden. Mnogo je mlinov počivalo, mnogo delalo le omejeno. V naših krajih je bila za mlino usodno neugodna lega, ker je bilo treba dovažati žito s težkočami iz krajev provenijence v mlino. Istočasno je pa prihajala moka iz istih krajev na naše trge. Kmetom pomelejo domači mlini, kar donašajo žita za domačo porabo. Za naše mlino se

je svet neugodno obrnil in jih je dokaj omagalo. Ustavili so obrat. Imajo še drugih skrbi ravno dovolj.

Jasno je, da v tako težavnih prilikah ob odločno preveliki storilni zmoglosti misli vsaka pokrajina z mlinsko industrijo, kako zase reši, kar se rešiti da. Leka iščejo seveda tudi v železniških tarifah. Do 1. oktobra je obstojala ena tarifa za žito in moko. Ta položaj je bil za mlino v naših krajih katastrofalen. Po tem je prišel nov režim. Uvedli so ugodnostno tarifo za dovoz žita z razliko 4—5 par med žitom in moko. Ta naprava, ki je dala nekaj malega našim mlinom, je razburila vojvodinske interese. Začeli so željno kampanjo po listih in drugod proti našim mlinom. V tej borbi za svojo obrambo se niso najlepše vedli in so rabili sredstva, ki niso prav spojiliva z industrijalno solidarnostjo. Izigravali so celo nacionalni moment. Borba je zopet pričela in gre zahteva Vojvodincev za tem, da se zenači tarifa za žito in moko. To je zelo žalbo za severne mlino. Prišel je kot posredovalni nov predlog od Hrvatov, da se vpelje enotna tarifa ob sočasni uvedbi reekspedicije, ki bi dajala mlinom prednosti nelomljene tarife v razmerju 75% med žitom in moko. Reekspedicija za promet z žitom do mlina in z moko od mlina dalje z navedeno relacijo med moko in žitom očitno, in na prvi pogled jasno za vsakega poznavalca položaja ne pomenja nikake koristi za mlino v naših severnih krajih, ki imajo samo mali razpečevalni radij za sebe. To ni nikak izhod iz situacije zanje in je na vsak način za specialni položaj teh mlinov z neugodno lego treba, ako se že izpreminja sedanje tarifne predpise, vpoštovati s posebnimi merami. Mislimo pa, da ni nobenega razloga izpreminjati sedaj obstoječi položaj, ki je komaj dobro začel in je prinesel tem mlinom v obupnem položaju vsaj malo tolažbe. Čuje se, da predlog na uvedbo reekspedicijskega postopanja ni našel ugodnega odmeva na pristojnem mestu. Mogočni vplivi, ki stoje za vojvodinsko mlinsko industrijo, pa obujajo bojazen, da to vprašanje ne

bo ostalo mirno, ampak, da se išče drug izhod na ta način, da bi se uvedla sicer enotna tarifa za oba predmeta, ki bi bila nekako v sredi sedanje napetosti tarife med moko in žitom. Tudi to je samo ena ideja. Za naše mlino je edino pravo, da ostane pri starem položaju in bi naši poslanci, kakor tudi poklicna zastopstva morala napeti vse sile, da se ne moti sedanjega položaja. Če pa pride do spremembe na en ali drug način, je na vsak način potreba, da se vpoštava poseben, nenavadno občutljivi položaj naših visoko na severu ležečih mlinov, ki navzlic bližini Avstrije ne morejo s svojimi izdelki na avstrijski trg, ker se Avstriji spretno branijo našega produkta osobito z davkom na poslovni promet. Brezposelnost pri nas strašno napreduje. V teh razmerah bi bilo pač treba natančno premisliti, predno se izpodnese tla še našim mlinarjem na severu. Na sestankih, ki so se vršili, in pri intervencijah, ki so se izvršile na merodajnih mestih, se je odločno podčrtavalo ogroženo stanje naših mlinov, kateri imajo tudi druge skrbi, tako zlasti zaradi nerednosti pri tehtanju, ter se je naglašalo potrebo, da se zavaruje propada naših mlinov, katerih gospodarska sila je jako oslabela.

Vprašanje pa je jako nevarno in treba, da mu vsi naši faktorji posvetijo takoj največjo pozornost. M. S.

Gibanje cen v veletrgovini.

»Privredni Pregled« v Beogradu priobčuje za mesec januar t. l. o gibanju cen v veletrgovini sledeče poročilo:

Doba	poljedel. pridelki	živina in proizvodi	sudje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	indust. izdelki	celotni indeks
povpr. 1913	100	100	100	100	100	100	100
povpr. 1925	1861	1882	1633	2022	1462	1969	1804
januar 1926	1490	1615	1533	1751	1363	1823	1596

Napram cenam v prejšnjem mesecu se je celotni indeks znižal za 44 točk ali za 2.8%.

Glede posameznih skupin izkazuje

indeks, da so se cene v skupini poljedelskih pridelkov podražile za 12 točk ali za 0.8%. Ta porast je povzročila neznatna podražitev cerealijskih.

Skupina živine in živalskih produktov se je pccenila za 280 točk ali za 22%. V tej skupini so se znižale cene prašičev, govedi, svinjske masti, jaje in kož.

Skupina sadje in sadni izdelki se je podražila za 56 točk ali za 4½%. Skupina kolonijalnega blaga v ceni neznatno porašča, industrijski izdelki pa so se pccenili za 2.2%.

Dinar je bil v mesecu januarju v prvi polovici meseca stabilen, v drugi polovici pa se je kurz izpreminjal. Napram prejšnjemu stabilnemu kurzu se je znižal za 7 santimov.

Izvoz je bil minimalen, uvoz slab.

Kupčije so bile v obče slabe.

Notranja in zunanja situacija se ni izpremenila.

Važno industrijsko zborovanje.

V torek dne 16. t. m. je sklicala Centrala industrijskih korporacij v Beogradu svoj zbor, na katerem je podala račun o svojem poslovanju v letu 1925 in predložila na razpravo tudi tekoče zadeve načelne važnosti z željo, da naj da zbor tekom razprave Centrali smernice za bodoča prizadevanja v prilog celokupne industrije v naši državi. Zbora so se udeležili ugledni industrijski iz vseh delov države. Industrijo v Sloveniji sta na zboru zastopala podpredsednik Centrala g. dr. Windischer in tajnik Zvezne industrije ing. Šuklje, Hrvatsko in Slavonijo pa med drugimi predsednik Saveza industrijalaca v Zagrebu g. Alexander, predsednik Saveza jugoslovanskih mlinarja g. dr. Bošnjak, tajnik Saveza industrijalaca in predsednik osrednjega urada za zavarovanje delavcev g. Bauer itd. Na zboru so bila tudi zastopana razna ministrstva, in sicer zunanje ministrstvo po polnomočnem ministru g. dr. Ribaru in Savo Kukiću, ministrstvo trgovine

35

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.
(Nadaljevanje.)

Seziv mora povedati kraj in čas skupščine (§ 40., odst. 9. del. reg.). Glede kraja velja, da se skupščina mora vršiti na sedežu družbe, če niso v statutu navedeni dovoljeni in imenovani tudi še drugi kraji, (§ 40., odst. 10. del. reg.). Nepravilno je torej, kar sem izjemoma opazil, da naj določa načelstvo kraj skupščine; šikane bi bile prelahke. Pravilno je, da se navede v kraju tudi lokal; če ni naveden, treba smatrati, da se bo skupščina vršila v družbini poslovnici.

Kar se tiče časa: Za redno letno skupščino določa zakon sam, da mora načelstvo delničarjem bilanco o preteklem poslovnem letu predložiti najkasneje v prvih šestih mesecih naslednjega leta, koncesijsko oblastvo sme ta rok izjemoma, če zahtevajo prilike, podaljšati do 12 mesecev (čl. 239. trg. zak., § 85. uv. zak. k trg. zak.). No naši statuti se vobče držijo zakona, nekateri določajo še krajše roke nego 6 mesecev, kar je v redu. Za redne in izredne skupščine je predpisan minimalni rok, ki mora preteči od objave sklica do dne skupščine, namreč 14

dni, pri čemer se dan skupščine ne računa, kar v nekaterih osnutkih pravil ni bilo izraženo (§ 40., odst. 11. del. reg.). Ne bi torej bilo pravilno, ako bi se sklic objavil recimo dne 12. junija, da se bo skupščina vršila dne 25. junija, treba vsaj 26. junija. Sklic mora vsebovati tudi dnevni red, torej bi ne bila veljavno sklicana skupščina, ako bi bilo n. pr. rečeno v onem oklicu z dne 12. junija, da se bo skupščina vršila dne 26. junija ob 9. uri v poslovnem prostoru družbe v Ljubljani, dnevni red pa da se naznani pozneje. No napak za ta del nisem opazil.

V ti zvezi naj omenim še dve manjšinski pravici, od katerih daje eno zakon sam, druga pa se mora po delniškem regulativu urediti v statutu.

a) Manjšinska pravica zahtevati sklic skupščine (čl. 237. trg. zak.). Zakon jo daje poedinim delničarjem ali skupini delničarjev, kojih delnice dosegajo eno desetinko ali v statutu določeni večji ali manjši del temeljne glavnice. Zahteva mora biti pismena, podpisana po predlagateljih in mora navajati razloge in svrha. Ni pa v zakonu rečeno, komu naj se zahteva stavi — pač načelstvu, pa tudi nadzorstvenemu svetu — in ne, v katerem roku naj se zahtevi ugodi, niti, ali se sme zahteva odkloniti. Delniški regulativ (§ 40., odst. 4.) je te določbe neko-

liko popolnil. Pred vsem izrecno zahteva, da morajo predlagatelji posest delnic izkazati na način, ki je naveden v statutu, nadalje, da mora statut to pravico dati delničarju ali delničarjem, ki izkazujejo posest ene desetinke ali v statutu zahtevanega manjšega dela delniške glavnice, potem, da se mora skupščina sklicati v roku, ki ga mora določiti statut, pa ne z več nego 30 dnevi, slednjič, da se mora v istem roku sklicati tudi skupščina, koje seziv bi bila sklenila prejšnja skupščina.

Ne morem trditi, da bi statutu navadno ne vsebovali teh določb, toda določbe same niso povsem smotrene, zato menim, da ne bo škodilo par besed o ti manjšinski pravici. Njen namen je jasen: ščititi manjšino pred zlorabami družbine uprave, bodisi da se te kažejo v slabem delu, bodisi v opuščanju potrebnih ali vsaj koristnih ukrepov. Neposreden pomen je v praksi brez dvoma majhen, če ima uprava, načelstvo in kontrola za seboj znatno in čvrsto večino, kajti ta se ne bo udala niti na izredni skupščini; vendar ne gre podcenjevati moralnega upliva te manjšinske pravice. Že samo dejstvo, da je manjšini mogoče, zahtevati od uprave sklic izredne skupščine, je znaten memento za upravo. Če ima manjšina prav in gre za večje stvari, se bo uprava najbrže udala ali skušala do-

seči kompromis, čim se pojavi glas, da se bo zahtevala izredna skupščina. V tem je pa tudi nevarnost te manjšinske pravice, zlasti pri delniški družbi z delničarji na imetnika, ki lahko hitro in brez vednosti uprave izpremenje imetnike, tako da raznim spekulantom ni pretežko z nabavo razmerno malega dela delniške glavnice v roke dobiti tako neprijetno orožje. Kajti jasno je, da se dajo s pretnjo sklica skupščine od uprave siljevat tudi v stvari sami neumestni ukrepi. Zato je premisleka vredno, kateri del delniške glavnice naj bo upravičen, da zahteva sklic skupščine, in je določitev precej stvar okusa. Regulativ je v smislu težnj moderne zakonodaje pravico postril v toliko, da statut ne more zahtevati večje kvote nego eno desetino, lahko pa manjšo. Morda bi ne bila napačna anketa, ali naj ostane tako, ali naj se vzpostavi stara določba zakona, ali morda absolutno določiti najmanj ena desetina; ravnanje bi se trebalo po tem, ali se je bolj bati zlorab po upravi ali bolj po manjšinah. Seveda, ali bi se dala izvesti objektivna anketa, je drugo vprašanje; če se ne da, bi veljalo ostati pri določbi regulativa, toda s kavtelo, da zadenejo stroški, spojeni s sklicem, predlagatelje, če tako sklene skupščina (prim. § 37. zak. o dr. z o. zav.).

(Dalje sledi.)

in industrije po pomočniku ministra g. dr. Gospodnetiću, in načelniku g. dr. Todoroviću, ministrstvo za finance po generalnem direktorju g. Letici, prometno ministrstvo po pomočniku ministra g. Popoviću.

Zbor je otvoril predsednik Centrale g. Bajloni, ki je po pozdravu udeležencev v velikih obrisih podal sliko prizadevanj Centrale za obrambo naše domače industrije. Nato je dobil besedo tajnik Centrale g. Curčin, ki je poročal o položaju našega gospodarstva in o naši gospodarski politiki, nadalje o kreditih in industrijskih obveznicah ter končno o socialni zakonodaji. V debato o tem poročilu je posegel g. Alexander, ki je v svojem govoru naglašal, da je okrepitev dinarja povzročila naši industriji veliko škodo in poudarjal, da naše trgovske pogodbe z Italijo in Avstrijo v carinskem oziru za industrijo niso ugodne, glede kreditov pa je omenjal, da bo ureditev državnih dolgov pospešila tudi rešitev kreditnega vprašanja privatnih podjetij. G. Bajloni je v debati opozoril na nujnost odobritve pravilnika za izdajanje industrijskih obveznic. Po njegovem predlogu se je sestavil poseben odbor, ki je dobil nalogo, da sestavi o tem vprašanju posebno spomenico. Glede socialne zakonodaje je v debati g. Bauer ostro kritiziral zakon o zaščiti delavcev, ki daje inspekcijam dela predalekosežne pravice, in grajal nadalje nedostatke zakona o zavarovanju delavcev. Kot kuriozum navaja, da stane središnji urad samo zdravljenje prostitutk v Zemunu na leto štiri do pet milijonov, dočim bi morala država sama skrbeti za zdravljenje nalezljivih boleznih. V debato je posegel tudi g. Bajloni, ki omenja, da je imel ravno pred kratkim priliko govoriti s predsednikom mednarodnega urada za delo g. A. Thomasom. Po njegovem predlogu se dne 17. t. m. poda k ministru za socialno politiko posebna deputacija zbora, ki mu naj predoči nujno potrebo reforme socialne zakonodaje.

Poročilo o carinski politiki je podal tajnik Centrale g. dr. Gregorič, ki je v svojem poročilu med drugim izjavil, da industrija ne more pristati na carinsko unijo v Srednji Evropi. V debati o tem poročilu je zahteval zastopnik vojvodinske industrije, da se sme uvažati premog iz inozemstva za potrebe industrije v Vojvodini. Predsednik g. Bajloni je to zahtevo zavrnil, ker je potrebno, da se zaščiti domača premogovna industrija. Pristaja samo na uvoz antracita in koks. Podpiral je ta izvajanja g. Alexander, ki je mnenja, da se mora s posebnim pravilnikom urediti uvoz antracita in koks, ne sme se pa pri tem prezreti interesov domače rudarske industrije. Nadalje je g. Alexander pojasnjeval težave naše mlinske industrije, ki dela danes samo s 30% svoje kapacitete.

Po končani debati je podal tajnik g. dr. Gregorič še poročilo o davčnih vprašanjih. To poročilo priobčimo dobesedno v eni prihodnjih števil. V debato o tem poročilu je prvi posegel podpredsednik g. dr. Windischer, ki je predlagal, da se sprejme v resolucijo zahteva, da se veljavnost naredbe iz leta 1920 o davčni prostosti za nove zgradbe podaljša do uveljavljenja izenačenega zakona o neposrednih davkih. Predlog je bil soglasno sprejet. Nadalje je g. dr. Windischer zavzel stališče proti maksimiranju avtonomnih doklad. V občinskem gospodarstvu je treba uveljaviti skrajno štednjo. Ako bodo občine izvedle štednjo, bodo tudi doklade, katere pobirajo na direktne davke, znatno nižje. Po njegovem mnenju za omiljenje bremen, katere povzročajo industriji avtonomne doklade, ni toliko potrebno, da se doklade maksimira, kakor da nadzorni organi, predvsem finančna uprava pred vsakim odobrenjem doklad natanko prouče občinsko gospodarstvo in tem povodom prepereči marsikak nepotreben ali pa vsaj še odlojljivi izdatek. Nikakor pa se ne more strinjati z maksimiranjem, ki preobčutno posega v avtonomijo občine. Industrija ima velike interese, da je z občino in občani,

v kateri se nahaja, v dobrih odnošajih. Ker je maksimiranje avtonomnih doklad v prilogi industriji pri sedanjih razmerah počen Narodne skupščine težko dosegljivo, smatra akcijo za poostreitev kontrole občinskega gospodarstva na ta način, da se na direktne davke ne smejo pobirati nikake doklade, ako jih brez ozira na višino dokladnega odstotka ne odobri finančna uprava, za veliko resnejšo nego prizadevanja po maksimiranju. V tem smislu je govoril še zastopnik vojvodinske industrije g. Georgijević, ki je smatral za oportuno, da se kontrola nad občinskim gospodarstvom po možnosti poostri, ker imajo v občinskih odborih največkrat odločilno besedo ravno oni, ki ne plačujejo nikakega ali pa neznamenit davek in ki zaradi tega nimajo smisla in ne interesa za varčno gospodarstvo.

Zadnje poročilo o prometnih vprašanjih je podal tajnik Centrale g. Miličević. V debati se je g. dr. Windischer zavzel za znižanje pristojbin za industrijske tire, ki v povšani izmeri preobčutno obremenjujejo industrijo. Njegovim izvajanjem se je pridružil tudi g. Bauer iz Zagreba. V debato je posegel tudi pomočnik prometnega ministra g. Popović, ki je zagovarjal pristojbenik o industrijskih tirih in tarifno politiko prometnega ministrstva.

Po sklenjeni debati je g. predsednik zaključil zbor in se zahvalil vsem udeležencem za sodelovanje.

Danes v sredo dne 17. t. m. poslujejo sekcije, ki bodo določile definitivno besedilo predlaganih resolucij.

Izgledi dinarja.

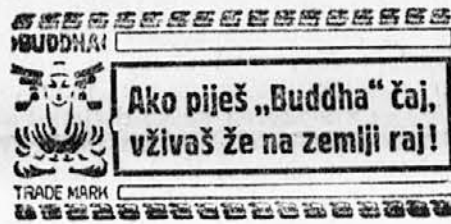
(Nadaljevanje.)

Ne more se, žal, tajiti, da se v taki državi kakor Jugoslavija z več nego dvema tretjinama poljedelskega prebivalstva, industrija posebno ne favorizira. Vse je skoro popolnoma usmerjeno na poljedelstvo. »Laisser aller, laissez faire« z ozirom na trajen porast dinarja bo pa moral tudi glede poljedelstva doseči mejo: »Do tukaj in ne dalje.« Jugoslavija je imela lansko leto sijajno letino, a vendar se poljedelstvo skrbi polno bori za pridobitno možnost. Izvozne cene so, preračunjene na dinar, tako padle, da bi se moral poljedelec ravno tako kakor industrijec bati nadaljnega porasta dinarja, ker bo dobil za prodano pridelke pri izvozu, ako se inozemske cene ne izpremenijo, vedno manj denarja. Inozemske cene za poljedelske pridelke pa nimajo tendence, da bi ostale na sedanji višini, ampak utegnejo iti navzdol. Poljedelstvo se bori za obstanek z isto težavo kakor industrija. Svojih režijskih stroškov v dinarski veljavi poljedelec ne more znižati, ker so delavske mezde v njegovi stroki napram visokemu dinarskemu kurzu še v večjem nesorazmerju nego pri industriji. Poljedelstvo trpi poleg tega, da ne more znižati produkcijskih stroškov tudi vsled visokih uvoznih carin na poljedelske potrebščine, na primer na gnojila, poljedelske stroje itd., carine, ki imajo ponajveč fiskalen značaj in so samo po neznamenit delu usmerjene na zaščito domače industrije. Olajšave glede finančnih carin se bodo dale le težko doseči, kajti državni proračun temelji v glavnem na indirektnih davkih in na carinah, ki z donosom monopolne uprave dosega 52% letnega proračuna, čistih 14,2% odpade samo na carine. Direktni davki znašajo v celoti 13,6%. Pri tem je posebno podčrtati, da so le redke države, v katerih bi bila industrija, trgovina in obrt tako visoko obdačene, kakor v Jugoslaviji. Najdemo cele pokrajine — davčni sistem še ni izenačen — v katerih presegajo v občinah z visokimi dokladami davki ugotovljeni donos in dobijo se občine, v katerih stalni nameščenci plačujejo 60% svoje plače za davek. V preteklih časih visoke konjunktore za poljedelstvo so drugi pridobitni sloji upali, da se bo zvišal davek za razmeroma nizko obdačene poljedelce in da se bo razbremenilo ostale pridobitne sloje. Sedaj,

ko je začelo iti tudi poljedelstvu slabo, je popolnoma izključeno, da bi naš poljedelsko in seljaško usmerjeni parlament dovolil za poljedelstvo nova davčna bremena. Pod takimi pogoji je le malo upanja, da bi se davki za trgovino, obrt in industrijo znižali in znižanje carin, ki tarejo poljedelstvo, je brez pretresljajev državnega proračuna možno samo v zelo počasnem tempu. Tu se pričinja circulus vitiosus. Izravnoveseni proračun vpliva vspešljivo na porast dinarja, na drugi strani pa nalaga tak proračun prebivalstvu težka bremena, ker produkcijski stroški in cene za življenske potrebščine vedno bolj naraščajo in vedno bolj zmanjšujejo konkurenčno zmoglost napram inozemstvu.

Kdor ne pozna prilik, bi težko razumel, zakaj stane jajce v državi, v kateri se posebno vsled zadnje rekordne letine cedita mleko in med, nad 2 dinarja. Vpraša naj kmeta. Ta mu bo odgovoril, da ne more dati svojih pridelkov ceneje, kajti za en kilogram pšenice dobi samo dve škatlici žveplenk. To bo razumljivejše, ako pripomnim, da znaša od cene vžgalice dve tretjini samo monopolna toksa.

O brezcilnosti našega carinstva bi se dalo veliko pisati, a ne spada v okvir tega članka. V zvezi z mojimi izvajanja o razvoju dinarskega kurza hočem samo še omeniti, da imamo poleg velikega števila čezmerno visokih carinskih postavk za precejšnje število naših važnih industrijskih pagonov še vedno iste temeljne carine v zlatu, kakor smo jih imeli pri ciriškem kurzu 4,50, tako da je carinska zaščita pri dinarskem kurzu 9,20 že popolnoma prenehala. To velja posebno tudi za sladkorno industrijo, ki je včasih cvetela, sedaj je pa naravno prisiljena, da cene za sladkorno peso kljub protestom producentov vedno bolj znižuje. (Konec sledi.)

Trgovina.

Težkoče pri dobavi jamske soli iz Krke. Iz trgovskih krogov se čujejo konstantne pritožbe zbog tega, ker se ne more dobiti pri skladišču soli v Ljubljani niti v Zagrebu potrebnih množin jamske soli iz Kreke, marveč se jim daje vedno samo morska sol na razpolago. Posebno nezadovoljstvo pa je izzvalo to dejstvo iz razloga, ker se je v zadnjem času pri opetovanih prilikah jamska sol iz Kreke razdelila v velikih množinah med interesente v Zagrebu, dočim se je našim trgovcem glede soli iz Kreke izjavilo, da naj se obrnejo direktno na upravo solarne v Kreki, ter naj sol pri njej naročijo. V tem primeru bi imeli seveda naši trgovci ca 3500 Din več stroškov in smatrajo neutemeljeno, da se enostransko dodeljuje jamsko sol zagrebškemu trgovcu, dočim bi jo tukajšnji trgovci morali dobavljati direktno. Trgovci iz Slovenije morejo dobiti jamsko sol v Zagrebu le prekupnim putem iz druge roke ter morajo za to plačati znatno posredovalnino, ker je seveda neupravičeno in bi bila tu naloga monopolne uprave, da ustreže vsem željam interesentov in da dotira monopolna skladišča z vsemi vrstami soli, na katere je konsum navajen. Po mestih in v mariborski oblasti tudi po deželi je že od predvojnne dobe vpeljan pretežen konzum jamske soli, ter jo tudi sedaj želijo interesenti dobiti. Zato je, kakor želijo interesenti dobiti. Zato je, kakor smo žuli, podvzela naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo pri Inspektoratu monopolne uprave v Zagrebu potrebne korake, da se dotira tudi solno skladišče v Ljubljani vsaj z eno tretjino celokupne potrebe za jamsko soljo, da se s tem ustreže potrebi in želji interesiranih krogov.

Za izvoznike jaje. Berlin je predstavljaj pred vojno največje tržišče jaje v Nemčiji in po zadnji statistiki je zavzel zopet to mesto. Poleg Hamburga igra Berlin največjo vlogo tudi za tran-

ziti promet jaje, za Ameriko. Hamburgu konkurira uspešno samo kar se tiče izvoza jaje v Anglijo. Berlin sam konsumira letno približno 43 milijonov jaje. V Berlinu obstoja tudi borza za jajca, na kateri se dvakrat tedensko določajo cene za jajca »en gros« s strani posebne komisije, ki se imenuje Eiernotierungskommission. Kotirajo se posebej jajca, ki prihajajo iz Nemčije in posebej jajca iz inozemstva. Jajca, ki se uvažajo iz inozemstva se delijo v: »ekstrac« velika, velika, sveža in konzervirana v apnu in koja se hranijo v špecijelno zato pripravljenih velikih hladilnih skladiščih. Povprečna cena za jajca je bila pred vojno leta 1913 8 pfenigov za komad, leta 1924 pa je bila povprečna cena 11 pfenigov za komad. Po vojni so torej jajca v Nemčiji porasla za 100%. Pred vojno so se uvažale največje množine jajc v Nemčijo iz Rusije, Rumunije, Madžarske, Bolgarije. Po vojni se uvažajo jajca iz Italije, Egipta, Rumunije, Rusije in deloma tudi iz naše Kraljevine. Rusija je začela svoj uvoz jaje v Nemčijo kar najbolj pospeševati. Naš Generalni konzulat v Berlinu vabi naše izvoznike jaje, da se zainteresirajo za vprašanje direktnega plasiranja jaje na nemških tržiščih.

Trgovina s slivami na brčkem trgu. Na trg v Brčko se je dovozilo v tednu od 1. do 7. t. m. celokupno 163.10 metrskih stotov sliv. Izvozilo se je celokupno 1212.95 metrskih stotov in sicer v kraljevino SHS 108, v Avstrijo 122.40, v Nemčijo 162.60, v Italijo 698.45 in v Poljsko 121.50.

100.000 kg medu za ceno 15—16 Din kilogram lico Split je dobiti. Interesenti se naj obrnejo za nadaljne zveze neposredno na velikega župana v Splitu (živinski oddelek).

Dobava drv za gorivo. Armijska intendatura v Skoplju poziva vsa večja šumska podjetja, da pošljejo 19. t. m. svoje pooblašene zastopnike na prvostavno licitacijo, ki se bo vršila pri armijski intendaturi v Skoplju radi dobave 26.800 metrov drv za gorivo.

Promet.

Tarifni odbor. — Tarifni odbor se sestane dne 27. t. m. na zasedanje z nastopnim dnevnim redom: 1. primerjanje stare in nove izenačene tarife, principi in motivi za izenačenje; 2. razprava o izenačeni tarifi; 3. razprava o izjemnih in izvoznih tarifah; 4. razprava o uveljavljenju tranzitnih tarif; 5. luške tarife in 6. slučajnosti. Člani tarifnega odbora se sestanejo dne 26. t. m. na predkonferenci pri industrijski zbornici v Beogradu, na kateri se bo razpravljalo o načelnih nedostatkih Uredbe o tarifnem odboru, o poslovnem redu, delavnem načrtu itd. — Gospodarski krogi v vsej državi z zadoščenjem pozdravljajo pokret v tej tako važni gospodarski stroki in si obetajo od zasedanja tarifnega odbora izdatne koristi. Ugledni Beograjski »Privredni Pregled« pripominja o tem vprašanju med drugim sledeče: »Gospodarski krogi so lahko popolnoma zadovoljni z izbiro osebnosti, katere je prometno ministrstvo poklicalo v tarifni odbor. — Vojvodinske kroge zastopa g. Kosta Miroslavić, eden najuglednejših trgovcev in brezdvomno najmarkantnejša osebnost med vojvodinskimi trgovci. Kot predsednik novosadske zbornice je bil tudi že dosedaj vedno v prvih vrstah vseh gospodarskih pokretov splošnega značaja. — Kot predstavnik bosanskih gospodarskih krogov pride kot prvi v poštev tajnik sarajevske zbornice g. dr. Vojislav Besarović. Poznan narodni borec že pred osvobojenjem in ujedinjenjem velja dr. Besarović v gospodarskih krogih za enega najizkušenejših zborničnih tajnikov v kraljevini. — G. Ivan Mohorič predstavlja kot slovenski delegat neobičajno srečno izbiro. Velja za najboljšega prometnega strokovnjaka ne samo v Sloveniji, nego v celi naši državi. V prejšnji vladi je bil pomočnik ministra za šume in rudnike. Sedaj prihaja v odbor kot zastopnik ljubljanske zbornice. V nadaljnjih izvajanjih opisuje Privredni Pregled še druge člane tarifnega odbora in pripominja, da so vsi sposobni in zaslužni možje, tako da ima tarifni odbor vse pogoje, da v polni meri izpolni nade, katere se nanj stavijo.

Vabilo na 46. OBČNI ZBOR

Kmetske posojilnice ljubljanske okolice,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo v Ljubljani,
ki bo

v četrtek, dne 4. marca 1926 ob 15. uri
v sejni dvorani posojilnice v Ljubljani,
Dunajska cesta šte. 18.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo ravnateljstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev letnega računa.
5. Razdelitev dobička.
6. Volitev predsednika, podpredsednika in 3 članov načelstva.
7. Volitev 3 članov nadzorstva.
8. Predlogi združnikov.

V LJUBLJANI, dne 15. februarja 1926.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva
čeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Številka pri pošt. čerk. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgo-
vino, industrijo in
urade; časopise,
knjige, koledarje,
letake, posestnice
i. t. d. i. t. d.
Lastna knjigovoznica.

Narečajte in širite TRGOVSKI LIST!

**KJE SE
KUPI?**
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši kralni stroj za rodbinsko ali
obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phoenix.
Zelo velike posamezne dele za stroje in ko-
lase, igle, olje, jermena, prevajalke.
Posk o vezanju na stroj brezplačen!
Vseletna garancija! Na veliko! Na malo!

Galanterija! ter modne
blago, ple-
tenine, nogavice, sukanec, vezanine,
gumbe modne biserne in druge,
palice, nahrbtnike, nože, jedilno
orodje, škarje itd. se dobi naj-
ugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

Veletrgovina
kolonijalne in
kpecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!

Zahitevajta cenik!

Anton Tonec, „LOVAČKEM ROGU“, Zagreb
restavratir pri
ulica 6
priporoča svojim rojakom svojo izborno kuhinjo in izbrana vina.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brsojavkam: „GROM“ Podružnice: Telefon Interurban št. 454
MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Obavljajo vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkulantnimi
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

Priznано najsolidnejša domača tvrdka
JOS. ROJINA, Ljubljana
Aleksandrova cesta št. 5.

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna.
Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, raglanov, površnikov, dežnih
plaščev itd. po izredno nizkih cenah.

Lasni krojaški atelje!
Točna postrežba! Solidne cene!
Protli gotovemu jemstvu daje tudi: na ugodna mesečna udplačila!

Zlatniki tudi v milu „GAZELA“

Da nagradimo naše cenj. odjemalce za dolgoletno naklonjenost, gospodom trgovcem pa omogočimo še
večji promet in zaslužek, smo se odločili, da bomo na vsakih 1000 kosov mila ali 500 kg (i. s. vseh vrst,
ki ga produciramo)

vtisnili v 1 kos mila po zlatnik za 10 frankov.

Ker je naše priznано in splošno priljubljeno milo „GAZELA“ eden najboljših artiklov, ki ga ne sme po-
grešati nobeno gospodinjstvo, je v interesu vsakega gospoda trgovca, da se z njim pravočasno in zadostno
založi.

Dovoljujemo si gg. trgovce opozoriti tudi na to, da se milo „GAZELA“ z vtisnjenimi zlatniki že na-
haja v prometu, vsled česar je priporočali takojšnje naročilo.

Nudite Vašim odjemalcem

samo naše res priznано in pravo milo „GAZELA“.